

27.2.00

רמי טל

מלכי האמבטיה

„אם אתה רוצה לירות - תירה, אל תדבר“, אומר איליי ואלאך בסצינה הקלאסית מ„הטוב, הרע והמכוער“, בה הוא שולף ממעמקי האמבטיה את אקדחו והורג את האיש שעמד לרצוח אותו, אך לא עמד בפיתוי לשאת קורס לכן נאום ארוך.

יש משהו גרוטסקי, ואפילו מבעית, בכך שאדם שלא שירת בצבא, לא החזיק רובה מימיו, ולא תרם מאומה לעשייה הביטחונית, הוא שנשא את הנאום הברור טאלי והפרוע ביותר בתולדות מדינת ישראל. עד כה היה התואר הזה שמור לנאומו המפורסם של מנחם בגין ב-1981, „אסר, יאנוש ורפול מחכים לך“, הנאום שבישר את „מלחמת שלום הגליל“. לבנון, החלשה והעלובה, תמיד מצליחה לעורר את היצרים האפלים והתוקפניים ביותר של כמה ממנהיגינו. מדינות דמוקרטיות מעוללות לא אחת מעשי זוועה. לפעמים זה קורה כתוצאה מהשתוללות יצרים של חיילים בקרב, כפי שקרה בטבח מאילאי בווייט

קשה להחליט מה גרוע יותר - נאום הילד-מוליד של דוד לוי או העובדה שראש הממשלה לא הסתייג מדבריו

טנאם; לפעמים זו תוצאה של טעות טראגית, כפי שקרה במבצע „ענבי זעם“ ב-1996, כאשר כמאה פליטים נהרגו בהפגזה בכפר-קנא בלבנון. כשזה קורה, מדינות נאורות מביעות צער, מתנצלות, לפעמים גם מענישות את האחראים.

בהקשר זה, אגב, הצביעות היא רווקא חיובית. אחרי הטבת בקיבייה, ב-1953, בו נהרגו עשרות נשים וילדים, סירב בן-גוריון להודות באחריות זה"ל והממשלה, והטיל את האחריות על „אורחים שיצר הנקמה פיעפע בהם“. זה היה שקר, אבל עצם השקר הוכיח שבן-גוריון הבין שצריך להתבייש. דוד לוי אינו מבין את זה, ולכן הוא אינו ראוי להיות שר חוץ.

בניסיון מעורר רחמים להצדיק את עצמו טוען שר החוץ: „ריברתי בשפה ששכנינו מבינים“. זה פשוט לא נכון: הסורים אומנם מתבטאים בצורה מקוממת, אך נזהרים מאוד בהשמעת איומים. ואילו לגבי החיזבאללה - הופעותיו של השייח' נסראללה הן מופת של שיקול-דעת ומחשבה מדינית מעמיקה, בוודאי בהשוואה להשתוללות של לוי.

אהוד ברק הוא כבר ראש-הממשלה השלישי שרוד לוי מכהן אצלו כשר חוץ. על השניים הקודמים, יצחק שמיר ובנימין נתניהו, הוא נכפה נגד רצונם, בתוקף אילוצים פנימיים של הליכוד. אבל ברק לא נמצא במצבם. היו לו מועמדים הרבה יותר טובים ומוכשרים לתפקיד זה (יוסי ביילין ושלמה בן-עמי הם הבולטים ביניהם), אבל משום-מה העדיף ברק שר חוץ שאיננו קורא מיסמכים ושעדיין איננו יודע אנגלית, עשר שנים לאחר שמונה לראשונה לתפקיד זה.

ברק היה צריך לקרוא את דוד לוי לסדר ולהסתייג מדבריו כבר לאחר שהבטיח להבעיר את אדמת לבנון. הוא לא נהג כך. הוא לא פיטר אותו, ואפילו לא הביע הסתייגות מאיומו להרוג ילדים בלבנון. התנהגות זו של ראש הממשלה מעוררת את החשד שבסתר ליבו הוא מזדהה עם שר החוץ שלו. אם זה המצב, למדינת ישראל יש בעיה חמורה מאוד.